

Innspill til tiltaksplan Rondane villreinområde fra Rondane Nord Villreinutvalg.

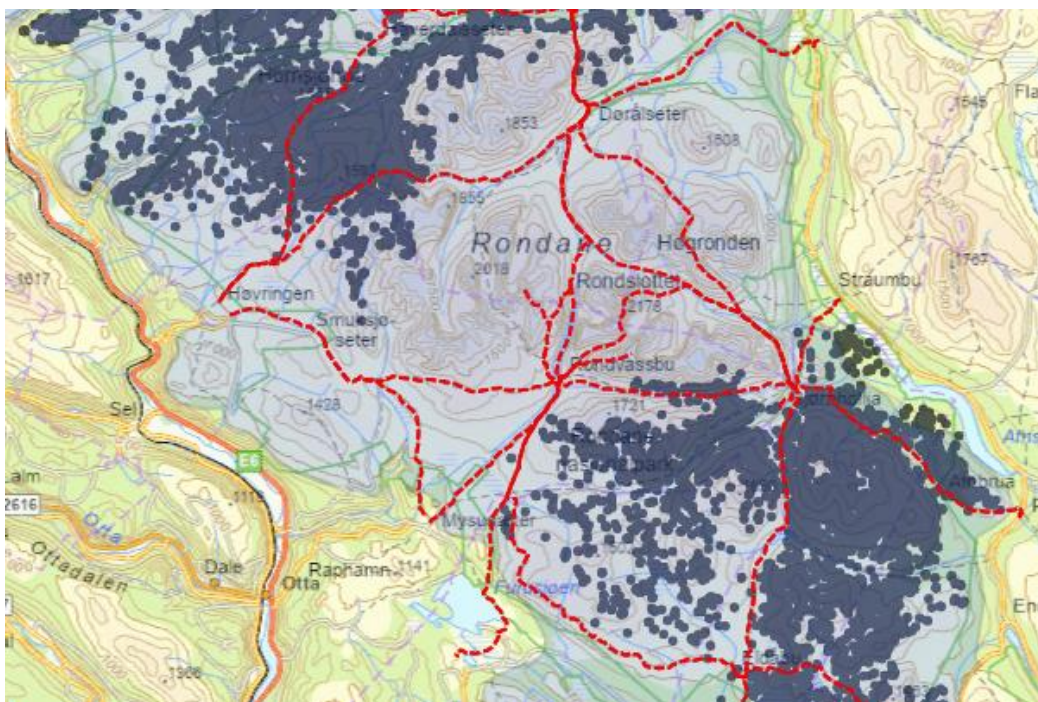
Villreinutvalget for Rondane Nord er sammensatt av alle rettighetshaverne i dette villreinområdet. Hovedsakelig er dette statsallmenning der fjellstyrene forvalter bruksrettene. Oppgavene i forbindelse med villreinforvaltning utføres av Fjelloppsynet som er Fjellstyrenes ansatte. Villreinutvalget har utarbeidet forslag til tiltak for å bedre forholdene for villrein i Rondane Nord. I kvalitetsnormen fikk Rondane kategori rødt, ikke godkjent. For vårt område Rondane Nord, som er området fra E6 over Dovrefjell til kommunegrensa Stor Elvdal/Ringebu, fikk vi rødt på trekkpassasjer. Hadde Rondane Nord og Rondane Sør blitt behandlet hver for seg hadde området i nord i tillegg fått rødt på areal-unnvikelse og bestandsforhold (kalvevekter). I Rondane har vi tre delbestander med svært lite utveksling. To av disse bestandene er i Rondane Nord. Normal trekkaktivitet opphørte her på begynnelsen av 2000 tallet.

Generelt.

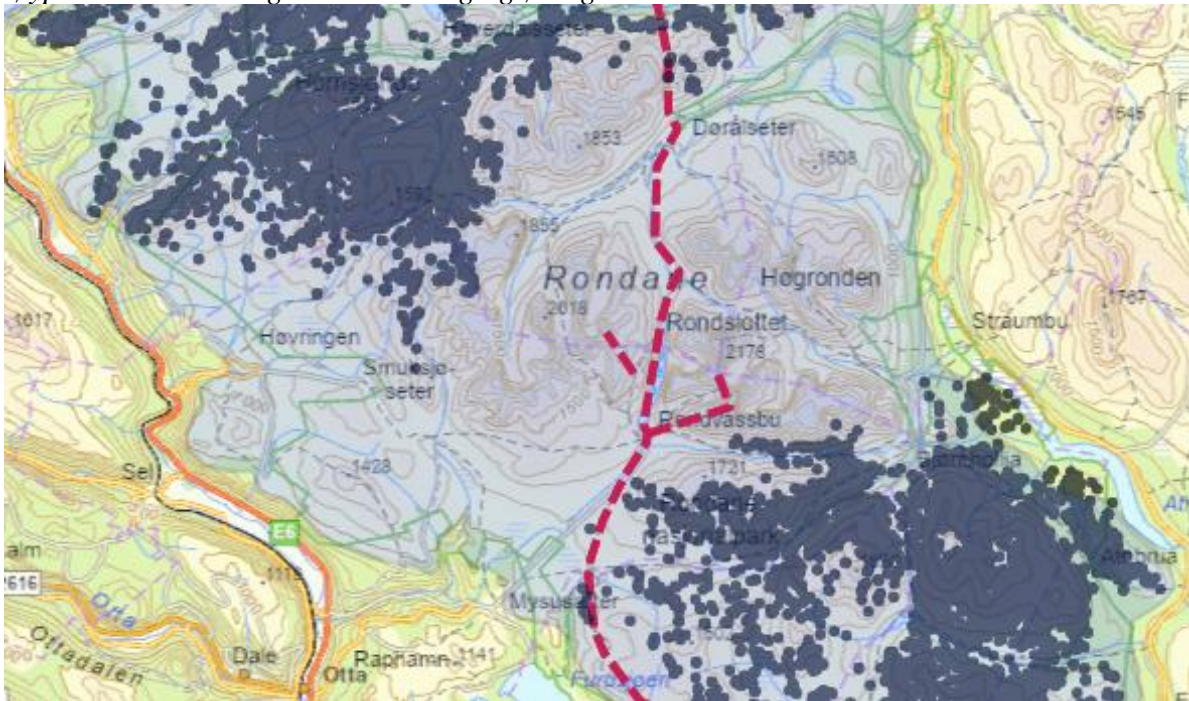
Rondane oppfyller ikke kravene i kvalitetsnormen, samtidig er ikke verneformålet for Rondane nasjonalpark oppfylt. Disse to faktorene tilsier at det må gjøres omfattende grep. Infrastruktur må fjernes og lovverket må strammes inn, for at området skal nå dette målet. Alle søknader om tilrettelegging/utbygging må settes på vent til tiltaksplanen blir vedtatt. Ingen nye tiltak i villreinområdene må tillates før området har kommet opp i minimum gul kategori.

Ferdsel.

Det må tas sikte på en felles merket rute gjennom Rondane. Denne ruten må så langt det er mulig gå innom de betjente DNT hyttene. All annen merking av stier fjernes. Dette er helt nødvendig for å restaurere reinstrekk på vestsiden og østsiden av Rondanemassivet, slik at de to delstammene i Rondane Nord kan trekke fritt mellom områdene. For at delbestandene skal ha mulighet for å ha gode helårsbeiter er dette et svært viktig tiltak. Slik det er i dag er det stinettet til DNT som sperrer både det østlige og vestlige trekket.

Dagens løypenett. De svarte prikkene er posisjoner fra merket rein, og viser at det er løypenettet som stenger både vestlig og østlig trekk.

Situasjon med en merket hovedrute. De svarte prikkene er posisjoner fra merket rein.

Organisert ferdsel:

DNT likestilles med lokale reiselivsbedrifter og særbehandles ikke, slik praksis er i dag (eks. organisert ferdsel).

Motorferdsel:

For å begrense tilstrømmingen av turister tidlig i sesongen må det gjøres tiltak i forbindelse med brøyting, åpning/stenging av veier, osv. Dette bør gjelde generelt i villreinens leveområde. Åpning 15.6 og stenging 1.11, kan jo være passende datoer. Det gjøres selvsagt unntak for landbruket, og andre bruksretter. Det må gis mulighet til å kunne forby ferdsel i spesielle tilfeller, f.eks. kalvingsperioden.

Grimsdalsvegen er i ferd med å bli en barriere. Ved en senere åpning for allmenheten, vil reinen få bedre muligheter til å trekke. I 2019 ble store deler av den nordlige delbestanden stående nord for veien fordi de ikke hadde kryssa sørover før veien ble åpna. De ble stående tett en måned lenger enn normalt. Teorien er at dette var noe av årsaken til det store fotråte-utbruddet vi hadde dette året da ca. 30 - 40% av kalvene døde av sykdommen.

Flyving er et problem i Rondane. I tillegg til forsvarets jagerfly har vi en del flytrafikk fra lokal småflyplass. Det bør være et flyforbud i kalvingstiden eks. 1 mai – 15.6. Dette må også omfatte forsvaret.

Stenging av turisthytter, selvbetjeningsbuer og andre utleiehytter.

Disse bør stenges i perioden 1.11 – 15.6. Med unntak av en periode rundt påske. Selvbetjeningsbuer som er i tiknytning til betjente hytter bør kun være oppe når hovedhytta er betjent..

Broer, klopper, skilt og annen infrastruktur må fjernes om det ikke er i tilknytning til den merkede hovedstien.

Punktvis oppsummering:

- 1. Alle søknader om tilrettelegging/utbygging settes på vent til tiltaksplanen blir vedtatt.**
- 2. Ingen nye tiltak i villreinområdene tillates før området har kommet opp i minimum gul kategori.**
- 3. Det merkes kun en hovedsti gjennom Rondane. Annen infrastruktur og merking tas bort. Dette vil medføre at dyra kan trekke både på vestsiden og østsiden om denne blir lagt riktig. For vårt område ser vi stien fra Veslefjellbua (DNT) med stopp på Grimsdalshytta (DNT), som et godt alternativ.**
- 4. DNT likestilles med andre reiselivsbedrifter.**
- 5. Det må gis muligheter til å begrense aktivitet innenfor villreinområdet (åpningstider for veier/turisthytter, brøyting av veier og eventuelt forbud mot ferdsel i enkelte områder/tidsperioder). Stenging 1.11.- 15.6. Turisthyttene kan eventuelt ha åpent i forbindelse med påsken. Landbruksnæringen omfattes ikke av dette.**
- 6. Parkeringsplassen på Spranget flyttes til Mysuset. Sykkeltleien flyttes også hit.**
- 7. Det tillates ikke oppsatt ny bru over Ula på Spranget, når den gamle blir revet. Om det blir behov for ny bru i forbindelse med vintertransport til Rondvassbu, må denne plasseres et annet sted.**
- 8. Flyforbud over Rondane i kalvingsperioden 1. mai til 15 juni. Dette forbudet må også omfatte Forsvaret.**
- 9. Det må særlig sees på tiltak i Grimsdalen. Grimsdalsveien burde være oppe for turisttrafikk en begrenset periode 15.6 – 1.11. Veien bør stenges kveld og natt (eks. 18.00 – 9.00). I tillegg camping og stopp forbud på viktige strekninger med gjenværende reinstrekk. Camping kun i tilknytning til eksisterende overnatting/utleie bedrifter ellers forbudt. Stoppforbud mellom Pundarvangen og Etansåa utenom tilrettelagte plasser. Det bør ansettes personer til å drifte manuelle bommer og info i sommersesongen. Disse kan stenge veien når rein er på tur til å krysse. Landbruket må ha tilgang uavhengig av stengt vei.**
- 10. Veiene inn til Dørålseter og Haverdalsseter må følge åpningstidene som foreslått 15.6 – 1.11. Stopp og camping forbud utenom tilrettelagte parkeringsplasser.**
- 11. Området ved Peer-Gynthytta bør sees på. Da trekket fra nord stopper her i dag. Åpningstider og hvor lenge brua skal være opp må vurderes.**
- 12. Det er spesielt viktig at aksene Straumbu-Bjørnhollia-Rondvassbu(gjennom illmandalen) sees på. Her stopper det østlige trekket sørfra i dag.**
- 13. I Rondane har vi ikke fått påvist CWD, men har dødelighet på villrein utover det en forventer og klarer å forklare per i dag. Det er derfor relevant å sette søkelys på hvilken belastning sykdom, parasitter og andre helseutfordringer har på villreinen. Det må settes av midler til å følge dette opp.**
- 14. Vi må få mer helhetlig forvaltning av villreinområdene der de ulike prosessene blir langt bedre samordna. Noen må ha det overordna ansvaret og her bør Miljødirektoratet være den rette adressaten.**
- 15. For å ta vare på en ansvarsart må det komme tydeligere nasjonal politikk – ei tydeligere innramming av hva som kan tillates/skal til for å oppnå målsettinga. Dette må gjelde både i verneområdene og områdene utenfor som ligger i nasjonalt villreinområde.**